

Statsminister Gro Harlem Brundtland

**ÅPNING AV KARMØY I FEST
AVDUKNING AV STATUE "KVEITEFISKEREN"**

4. juni 1991

Ordfører, mine damer og herrer

Jeg vil starte med å takke for denne anledningen til å besøke Karmøy kommune og særlig for gleden ved å kunne åpne det storstilte arrangementet "Karmøy i fest".

Jeg har lest programmet med stor interesse, og er imponert over det mangfold av aktiviteter og det nivå som dere legger opp til. Her er det tydelig at både barn og voksne skal more seg og få impulser en hel uke til ende.

Et festarrangement som dette motiverer til innsats fra alle deler av befolkningen. Det skaper lokal identitet og stolthet over hva kommunen har å by på.

Statssekretæren i UD, Helga Hernes, sa nylig i et intervju at nordmenns største svakhet er deres beskjedenhet. Kanskje er dere her på Karmøy nå i ferd med gjøre noe med det? Det er lov å være stolt over hva man får til og feire seg selv av og til.

Men glede over egen innsats betyr ikke å være seg selv nok. Karmøy er avhengig av resten av Norge, Norge av et samspill med verden for øvrig, og da i første rekke våre nære naboer .

At vi har en felles historie med og nær tilknytning til et av våre naboland,

blir vi minnet om ved den statuen som i dag skal avdukes. Originalen befinner seg i Danmark og ble laget midt på 1700-tallet etter initiativ fra den dansk-norske kongen Frederik V. Modellen til kveitefiskeren - og de to andre statuene - var hentet fra "Falnæss Præstegjeld paa Schudeesnæss" - altså ikke langt fra der vi befinner oss nå.

Gjennom et godt samarbeid med Danmark og en positiv holdning fra den danske dronning Margrethe kan vi nå glede oss over at disse typiske representantene for hverdagsmennesker på 1700 tallet er "kommet hjem". Jeg vil rette en honnør til Karmøy kommune for det arbeidet dere har nedlagt ved å få dette til. Det er et arbeid som ikke bare har lokal, men også nasjonal interesse.

Kulturhistorisk peker de tre statuene framover. Det var langt fra vanlig å avbilde eller lage statuer av mennesker fra hverdagen for nær tohundreogfemti år siden. Almuen spilte en tilbaketrukket rolle i det offentlige og kulturelle liv. Ideen til skulpturene vet vi kom fra miniatyrfigurer laget av en nordmann. Kanskje har også en reise Frederik V foretok i Norge inspirert ham til å få skildret noe av det folke-og arbeidsliv han så underveis.

Dansketiden er en sentral del av vår historie og en viktig faktor også i forståelsen av moderne norsk politikk. Våre synspunkter på Norges forhold til andre land vil være preget av den kamp for selvstendighet som forfedrene kjempet for å hevde nasjonale interesser. De fire sekler da nordmenn måtte sydover til Kongens København for å få øvrigheten i tale og fremme sine saker, er fortsatt en erfaring som påvirker våre holdninger og standpunkter til aktuelle spørsmål.

Sett fra en historisk og politisk synsvinkel er det derfor interessant at dere som et ledd i denne ukens arrangement også har satt på dagsorden å drøfte dansketiden i et nytt lys. Kanskje har vi nå den avstanden i tid som gjør at perspektivet kan bli et litt annet og bildet noe mer nyansert enn det vi har

fått i tidligere tiders historie bøker ?

Vi skal ikke underslå betydningen av det kulturelle felleskap vi har med Danmark og med Norden for øvrig. Vår litterære arv, vårt språk og vår identitet kan ikke forstås uten å ta i betraktning de tette historiske bånd som knytter oss sammen. Særlig vil jeg peke på den kontakt som sjøens folk alltid har hatt til andre land og nasjoner. Havet skiller ikke. Det er en ferdselsåre med mulighet for kontakt, handel og kulturell påvirkning slik vi vet det har vært og er her i Skudeneshavn.

Det er en økende interesse for kystkulturen i flere deler av landet. Det er lagt ned et stort arbeid i å dokumentere en utvikling og en kultur preget av internasjonal kontakt i samspill med norsk tradisjon og dagligliv. Dette er et arbeid som må gjøres mens det ennå er mulig å få informasjon fra personer som husker og kan fortelle om tider og skikker i tidligere generasjoner. De ytre tegn, gjenstander og miljøer må også bevares for kommende generasjoner. Deler av Skudeneshavn er som et levende museum der byggeskikk og arkitektur viser et samfunn preget også av impulser utenfra.

Norges kystbefolkning har alltid hatt blikket vendt mot andre horisonter enn de aller nærmeste. Havet gav næringsgrunlaget for mange mennesker gjennom fiske og sjøfart. Det er derfor ingen tilfeldighet at det er en kveitefisker som er motivet for statuen som i dag skal avdukes. Han står som en representant for nettopp de hverdagsmennesker som arbeidet adler. Med slike forgjengere kan dere alle være stolte av en fortid og optimistiske for en framtid.

Med disse ordene har jeg gleden av å utføre det oppdrag jeg har fått av ordfører Jostein Espeset - erklære "Karmøy i fest" for offisielt åpnet, og avduke den siste av de tre "hjemkomne" statuer.

Jeg ønsker dere alle lykke til i den kommende festuken og i det videre arbeid for et levende,aktivt og godt nærmiljø.